KADININ ŞAHİTLİĞİ (1)

Hocam aklıma takılan bir takım soruların cevaplarını istirham etmekteyim.

Kur’ân'ın birçok suresinde işaret ettiği üzere (Bakara, Nisa, Maide...) kadınların şahitlikleri, miras hakları gibi konularla ilgili âyetleri anlayamamaktayım. Genel anlamda 1 erkeğin şahitliğinin 2 kadına eşit olması, mirasta eşit olarak yararlanamamalarını günümüz 21. yüzyıl dünyası medeni haklarıyla çelişiyor gibi yanlış anlamaktayım… Saygılarımızla...

Cevap: Bir erkek yerine iki kadın şahidin bulunması, genel değil, o zaman için pek kadın uğraşı olmayan borç alıp verme ile ilgilidir.Kur’ân, borcu garanti altına almak için borç tanıklığında iki erkek bulunmadığı takdirde bir erkekle beraber iki kadın bulunmasını gerekli görmüştür:
“Erkeklerinizden iki kişiyi de borcun yazılması için tanık tutun. Eğer iki erkek yoksa, razı olacağınız tanıklardan bir erkek ve iki kadın tanıklık etsin. Tâ ki kadınlardan biri şaşırırsa diğeri ona hatırlatsın...”
(Bakara: 92/282)

Âyette borç konusunda neden iki kadının bir erkeğe denk tutulduğu açıklanmaktadır. Bu, kadının şaşırması veya tefsîrlere göre unutmasıdır. Âyette unutma tabiri yok, şaşırma ta‘biri vardır. Çünkü kadın, unutmaktan ziyade heyecan yüzünden şaşırabilir veya erkeğe nispetle daha çabuk etki altında kalabilir. Çünkü daha hassastır. İşte böyle bir durumda tanık, yalnız bir kadın olursa, borcun güvenliğini korumaya yönelik tanıklık tehlikeye düşebilir, hukuk zayi olabilir. Halkın hukukunu korumak ve garanti altına almak için borç, ticaret gibi daha çok erkeklere özgü işlerde bir erkek yerine iki kadının tanıklık etmesi emredilmektedir. Çünkü bu gibi işler özellikle o zaman erkeklere mahsus idi. Bunların tanıklığını yapmak da yine erkeklerin göreviydi. Ama erkek olmazsa bu görevi kadınlar da yaparlar. Fakat tecrübesizliğinden ve hassaslığından kaynaklanan bir şaşırmayı ve yanlış beyanı önlemek için iki kadın tanıklık eder. Bu, diğer konularda değil, sadece borç konusundadır. Çünkü borç malî bir iştir. Dikkat edilirse mal konusunda kadının mîrâsı da erkeğin yarısıdır. O halda malın tanıklığında da iki kadının bir erkeğe denk tutulması doğaldır. Fakat mâli olmayan diğer konularda kadın erkek şahinlikte denktir. Hattâ bazen doğumun tespiti konusunda tek kadının şahitliği de yeterlidir.

(devamı yarın..)